

ПЕДАГОГИКА
НАУЧНО СПИСАНИЕ, ГОДИНА ХСІІІ, 2021

PEDAGOGY
BULGARIAN JOURNAL OF EDUCATIONAL
RESEARCH AND PRACTICE
VOLUME 93, 2021

ANNUAL CONTENTS / ГОДИШНО СЪДЪРЖАНИЕ

Страници / Pages

Книжка 1 / Number 1:	1 – 152
Книжка 2 / Number 2:	153 – 300
Книжка 3 / Number 3:	301 – 444
Книжка 4 / Number 4:	445 – 588
Книжка 5 / Number 5:	589 – 724
Книжка 6 / Number 6:	725 – 872
Книжка 7 / Number 7:	873 – 1012
Книжка 8 / Number 8:	1013 – 1164
Книжка 9 / Number 9:	1165 – 1312

**CONNECTION FORMAL – NON-FORMAL EDUCATION /
СВЪРЗАНОСТ ФОРМАЛНО – НЕФОРМАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ**

- 1171 – 1186 За перспективите и предизвикателствата пред „приобщаването“ на неформалното образование в лоното на образователните системи [About the Prospects and Challenges of the “Inclusion” of Non-Formal Education in the Lot of Education Systems] / *Силвия Николаева / Silvia Nikolaeva*
- 1187 – 1199 Гражданско образование и активност на студентите – между формалното и неформалното (във и извън аудитория) – педагогически паралели и проекции [Civic Education and Student Activity – between the Formal and the Informal (in and outside Auditorium Hall) – Pedagogical Parallels and Projects] / *Владислав Господинов / Vladislav Gospodinov*
- 1200 – 1211 Образованието като индивидуален проект [Education as an Individual Project] / *Силвия Върбанова / Silvia Varbanova*

- 1212 – 1229 Проучване потребностите на студенти педагози от подготовка за реализиране на свързаността „формално – неформално образование“ [Survey of Pedagogy Students' Training Needs for Realisation of the Connectivity “Formal – Non-Formal Education”] / *Светлана Ангелова / Svetlana Angelova*
- 1230 – 1244 Изследване на взаимодействието между формалното и неформалното здравно образование [Research on the Interaction between Formal and Non-Formal Health Education] / *Верджиния Боянова, Константин Теодосиев, Берджухи Йорданова / Verjina Boyanova, Konstantin Teodosiev*
- 1245 – 1254 Законодателни, организационни и управленски основи на свързаността между формалното и неформалното образование в България [Legislative, Organizational and Management Basis for the Connectivity between Formal and Non-Formal Education in Bulgaria] / *Атанас Генчев, Мария Найденова / Atanas Genchev, Maria Naydenova*

DOCTORAL RESEARCH / ДОКТОРАНТСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

- 406 – 419 Оценката на труда на учителите, като елемент на мениджмънта на персонала в детската градина [Teacher Labor Assessment as an Element of Staff Management in Kindergarten] / *Аксения Тилева / Akseniya Tileva*
- 551 – 557 Развитие на коучинг умения на училищни лидери [Developing Coaching Skills of School Leaders] / *Лъчезар Африканов / Lachezar Afrikanov*
- 558 – 574 Равнище на формираност на социолингвистични и социокултурни компетентности в начална училищна възраст според родителите [Level of Formation of Sociolinguistic and Sociocultural Competencies of Primary School Aged Students According to the Parents] / *Ирена Райкова / Irena Raykova*
- 575 – 581 The Influence of the Environment on the World of the Learning Disabled Student / *Dana Barak Harel*
- 698 – 706 Роля на училището за формиране на гражданско общество през призмата на отношението и нагласите на най-младите пълнолетни българи към изучаване на прехода към демокрация [The Role of School for the Formation of Civil Society through the Prism of the Youngest Bulgarian Adults' Perceptions and Attitudes to the Studying of the Democratic Transition Period] / *Анна Върбанова / Anna Varbanova*
- 1136 – 1151 Innovative Teachers, Who Are You? Innovative Teacher Analysis in the Light of the Model of the ‘Big Five’ Personality Traits / *Rina Cohen*

EVENTS / СЪБИТИЯ

- 139 – 145 Двaдесет години научни форуми в България на Асоциацията на професорите от славянските страни (АПСС) [20 Years Scientific Forums of Association of Professors from Slavonic Countries (APSC)] / *Инна Федотенко, Нели Бояджиева / Inna Fedotenko, Nely Boiadjieva*
- 432 – 436 Георги Стойков Раковски (Патриархът просветител революционер по повод 200 години от рождението му) [Georgi Stoykov Rakovski (Patriarch Educator-Revolutionary on the Occasion of the 200th Anniversary of his Birth)] / *Любен Димитров / Lyuben Dimitrov*
- 712 – 716 Хибридното училище на бъдещето (Национална научно-практическа конференция, посветена на 30-годишнината на Втора АЕГ „Томас Джеферсън“) [The Hybrid School of the Future (National Scientific-practical Conference Dedicated to the 30th Anniversary of “Thomas Jefferson” Secondary High English School)] / *Галин Цоков / Galin Tsokov*

FOREIGN RESEARCH / ЧУЖДЕСТРАННИ ИЗСЛЕДВАНИЯ

- 100 – 113 The Teachers' Role in Developing Student's Moral and Ethical Values / *Gorica Popovska, Filip Popovski*
- 114 – 129 The Study of Educational Programmes as a Way of Effectiveness of Moral Education of Preschool Children / *Tatyana Ponomarenko, Jelena Badjanova*
- 690 – 697 The Problem of Multicultural Component of Language Education / *Anzhelina Koriakina*
- 821 – 830 A Study of Parents' Readiness to Raise Children with Intellectual Disabilities / *Maryana Buinyak, Svitlana Myronova*
- 831 – 842 Psychological, Pedagogical and Organizational Peculiarities of the Development of Students' Volitional Qualities as a Factor of Success in Learning / *Nadiia Vientseva, Olena Karapetrova*
- 843 – 855 Teachers' Perspective on the Educational Implications of Online Teaching / *Julien-Ferencz Kiss, Florica Orjan, Laurențiu Mândrea*
- 978 – 992 Education of Moral Culture of Student Youth in the Conditions of Polycultural Space / *Natalia Bondarenko, Yevhen Rozdymakha, Lyudmila Oderiy, Anatoly Rozdymakha, Dilyana Arsova*
- 993 – 1004 Professional Development in Kosovo – Research of Training Programs and Tests / *Bekim Samadraxha, Veton Alihajdari, Prof. Besim Mustafa, Ramë Likaj*
- 1065 – 1087 Influence of Psychological and Pedagogical Features of Students on their Activity in Self-Education / *Iryna Sereda, Svitlana Karskanova*

- 1088 – 1099 Development of Socially Desirable Characteristics and Values of Students in Literature Teaching / *Nenad Stojković, Emina Kopas-Vukašinović*
- 1100 – 1118 Factors Impacting the Effective Citizenship Values of Secondary School Students within the Scope of Social Studies Education / *Elif Alkar, Tolga Kara, Emin Atasoy*
- 1119 – 1135 Centralisation and Decentralisation in Higher Education: a Comparative Study of Hungary and Germany / *Carla Liege Rodrigues Pimenta, Zoltán Rónay, András Németh*
- 1279 – 1294 Formation of Professional Competence of Assistant Teacher of Inclusive Education in Secondary Education Institutions / *Vladyslava Liubarets, Nataliia Bakhmat, Olena Matviienko, Oksana Tsykhmeistruk, Inna Feltsan*

HISTORY OF BULGARIAN EDUCATION / ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

- 679 – 689 Фидана Даскалова за педагогиката [Fidana Daskalova on Pedagogy] / *Маргарита Колева, Йордан Колев / Margarita Koleva, Yordan Kolev*
- 806 – 820 Помощник-учителят през периода на Българското просвещение и в нашето съвремие [Assistant Teachers during the Period of the Bulgarian Enlightening and in Our Time] / *Йосиф Нунев / Yosif Nunev*

HISTORY OF PEDAGOGY / ИСТОРИЯ НА ПЕДАГОГИКАТА

- 159 – 172 Инспектиране на училищата във Варненско-Преславска епархия / Варненска губерния през 70-те години на XIX век [Inspection of the Schools in Varna-Preslav Diocese / Varna Province in 70-s of the Nineteenth Century] / *Милена Георгиева / Milena Georgieva*

IN MEMORIAM

- 858 – 861 In Memory of Prof. Emilia Rangelova (1940 – 2021) / *Inna Fedotenko*
- 862 – 864 Проф. д-р Гинка Димитрова – педагог по призвание и професор в Алма матер [Prof. Dr. Ginka Dimitrova – Professional Teacher and Professor in Alma Mater] / *Нели Бояджиева / Nely Boiadjieva*

INNOVATIVE EDUCATIONAL AND SOCIO-PEDAGOGICAL PRACTICES / ИНОВАТИВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ И СОЦИАЛНОПЕДАГОГИЧЕСКИ ПРАКТИКИ

- 251 – 259 Works of Art and 5 – 10-Year Old Children / *Plamen Legkostup*
- 260 – 270 Synergy between Games and Technology in Preschool Environmental Education / *Petya Karaivanova-Konakchieva*

- 271 – 280 Aggressive Behaviour in the Context of Multiple Disabilities of Institutionalized Children and Young People – Case Studies / *Desislava Popova*
- 281 – 287 Movement Games as a Means of Overcoming Aggression in Preschool Age / *Krasimira Petrova*
- 372 – 383 Survey of Parents' Disposition to Co-creation with Their Children / *Reni Hristova-Kotseva*
- 384 – 391 Awareness and Personal Perceptions of COVID-19 in 6 – 7-Year Old Children after a Period of Social Isolation / *Delyana Chuhovska*
- 392 – 398 Development of Colour Perception and Colour Combination Skills of Preschool Children through Studying Artworks of Impressionist Artists / *Galina Nikolova*
- 399 – 405 Influence of Digital Technologies on the Speech Development of 5-to-7-Year-old Children / *Yoanna Tsaneva* / *Yoanna Tsaneva*

NEW BOOKS / КНИЖНИНА

- 130 – 133 За избора на учебен комплект по български език и литература в начален етап. И за обучението [The Choice of a Bulgarian Language and Literature Textbook for Primary School. And about the Process of Teaching] / *Пенка Кънева* / *Penka Kaneva*
- 134 – 138 Контрол на стреса. Психологически и управленски ракурси [Stress Control. Psychological and Management Views] / *Янчо Бакалов* / *Yancho Bakalov*
- 288 – 292 Овластяване на ключови компетенции при ориентиране в света [Key Competences Acquisition in World Orientation] / *Мирена Легурска* / *Mirena Legurska*
- 420 – 425 Невродидактика [Neurodidactics] / *Наталия Витанова* / *Natalia Vitanova*
- 426 – 428 Монтесори методът и приобщаващата образователна среда [The Montessori Method and the Inclusive Educational Environment] / *Катерина Караджова* / *Katerina Karadzhova*
- 429 – 431 За асистиращите и информационните технологии в образованието [About Assistive and Information Technology in Education] / *Георги Тотков* / *Georgi Totkov*
- 707 – 711 Военноморското образование – един различен поглед [The Naval Education – a Different Perspective] / *Марина Пиронкова* / *Marina Pironkova*
- 856 – 857 Психолого-педагогически правила, модели на добри практики и препоръки при работата и обучението на деца и ученици с поведенчески разстройства [Psychological and Pedagogical Rules, Models of Good Practices and Recommendations in the Work and

- Education of Children and Students with Behavioral Disorders] /
Дора Левтерова-Гаджалова / Dora Levterova-Gadjalova
1152 – 1156 За приобщаването, обучението и развитието на деца и ученици
с интелектуални затруднения [About the Inclusion, Education and
Development of Children and Students with Intellectual Disabilities] /
Жана Янкова, Zhana Jankova

RESEARCH INSIGHTS / ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ПРОНИКНОВЕНИЯ

- 9 – 20 Развитие на умения за базова грамотност при деца с тежки фи-
зически увреждания [Basic Literacy Training Program for Children
with Severe Physical Disabilities] / *Екатерина Тодорова / Ekaterina
Todorova*
21 – 34 Проектобазирано изучаване на екология [Project-based Learning
of Ecology] / *Здравка Костова / Zdravka Kostova*
35 – 44 Bulgarian School – Showcase of Identity / *Veska Gyuvyiska, Nikolay
Tsankov*
45 – 56 Критичното мислене като основна цел на обучението в универси-
тета [Critical Thinking as the Main Goal of University Education] /
Златка Ваклева, Тоня Георгиева / Zlatka Vakleva, Tonya Georgieva
57 – 73 Детските ясли – подкрепяща среда за ранно детско развитие
[Nurseries – Supporting Environment for Early Child Development] /
*Гергана Маркова, Гергана Петрова / Gergana Markova, Gergana
Petrova*
74 – 86 Тревожност и агресивност при деца с емоционално-поведенчески
разстройства – представяне на индивидуален случай [Anxiety and
Aggression among Children with Emotional and Conduct Disorders
– a Case Study] / *Катерина Златкова-Дончева / Katerina Zlatkova-
Doncheva*
87 – 99 Online Contest “Mathematics and Art” for the Development of Key
Competencies / *Neda Chehlarova, Georgi Gachev*
173 – 184 Интеграцията чрез образование на децата и учениците от етниче-
ски малцинства в България – тенденции за развитие [Integration
through Education of Children and Students from Ethnic Minorities in
Bulgaria–Tendencies for Development] / *Сийка Чавдарова-Костова/
Siyka Chavdarova-Kostova*
185 – 200 Промяна на парадигмалните ориентири във висшето образование
[Changes in Paradigmal Orientations in Higher Education] / *Румяна
Неминска / Rumyana Neminska*
201 – 222 Формиране на комуникативни умения при деца с множе-
ство увреждания по метода на фасилитиращата комуникация
[Development of Communicative Skills in Children with Multiple

- Disorders through the Method of Facilitated Communication] / *Дияна Георгиева / Diyana Georgieva*
- 223 – 237 Педагогическа мултикултурна осъзнатост. Апробиране на скала за изследване на учителски нагласи спрямо етнически различните деца в образованието [Pedagogical Multicultural Awareness. Approbation of a Scale for Teachers' Attitudes towards Students from Different Ethnic Backgrounds in the Educational System] / *Мила Златева, Юрий Янакиев / Mila Zlateva, Youri Ianakiev*
- 238 – 250 Педагогическата анимация при овладяване на английски език в първи клас на началното училище [Pedagogical Animation in Mastering English in the First Grade of Primary School] / *Диана Димитрова / Diana Dimitrova*
- 307 – 320 Задължителността на предучилищното образование – климат на доверие и свобода [The Compulsory of Preschool Education – a Climate of Trust and Freedom] / *Маргарита Колева, Блага Джорова, Ева Жечева / Margarita Koleva, Blaga Dzhorova, Eva Zhecheva*
- 321 – 333 Оценка на ефективността на автоматизирана система за генериране на тестове по програмиране чрез педагогически експеримент [Assessment of the Effectiveness of an Automated System for Generation of E-Tests through a Pedagogical Experiment] / *Ива Костадинова, Магдалена Гарванова, Иван Иванов, Катя Рашева-Йорданова / Iva Kostadinova, Magdalena Garvanova, Ivan Ivanov, Katia Rasheva-Yordanova*
- 334 – 341 Пропедевтика на геометрични преобразувания чрез откриване на разлики [Propedeutics of Geometric Transformations by Detecting Differences] / *Тони Чехларова / Toni Chehlarova*
- 342 – 353 Идентичност, себеутвърждаване и себerefлексия при ученици и студенти [Identity, Self-Affirmation and Self-Reflection of School and University Students] / *Боян Василев, Маргарита Бакрачева / Boyan Vasilev, Margarita Bakracheva*
- 354 – 360 Многоезичието в училищна среда като политически и практико-педагогически проблем [Multilingualism in the School Environment as a Political and Practical-Pedagogical Problem] / *Янка Коева / Yanka Koeva*
- 361 – 371 Теоретични основи на опитно-изследователска дейност по човек и природа в началните класове [Theoretical Basis of Experimental Research Activity in the School Subject "Man and Nature" in the Elementary Classes] / *Цветомира Иванова / Tsvetomira Ivanova*
- 451 – 465 Дигиталната компетентност – необходимост и основа на съвременната функционална грамотност [The Digital Competence – Benefits and Fundamentals of Modern-Day Functional Literacy] / *Марияна Николова, Ренета Савова / Mariyana Nikolova, Reneta Savova*

- 466 – 480 Въвеждането на геометрична вероятност в XI клас [Introducing Geometrical Probability in 11th Grade] / *Борислав Лазаров / Borislav Lazarov*
- 481 – 500 Студентски нагласи относно планирането на персонално електронно портфолио [Students' Attitudes towards the Personal Electronic Portfolio Planning] / *Галина Георгиева / Galina Georgieva*
- 501 – 511 Процесът на приобщаване и ценностната система на учителя [The Values of the Teachers for the Implementation of Inclusive Education in Bulgaria] / *Петя Марчева-Йошовска / Petya Marcheva-Yoskovska*
- 512 – 524 Клъстери за трансфер на знание и технологии, или приносът на висшите училища за развитие на икономиката [Clusters for Transfer of Knowledge and Technology or the Contribution of Higher Education to Economic Development] / *Гергана Димитрова, Мегги Дакова / Gergana Dimitrova, Megi Dakova*
- 525 – 536 Ключовите компетентности през погледа на учителите по природни науки – резултати от проведено проучване [Key Competences through the Eyes of Science Teachers – Results of a Survey] / *Йорданка Стефанова, Петя Герасимова / Yordanka Stefanova, Petia Gerasimova*
- 537 – 550 Opportunities to Participate in Making Decisions for Migrant Children / *Ophelia Kaneva*
- 595 – 614 Специфична натовареност на преподавателите в дистанционна форма на обучение – същност и модели за отчитане в някои български университети [Specific Workload of Teachers while Conducting Distance Learning – Definition and Reporting Models in Some Bulgarian Universities] / *Стойнка Лазарова, Лъчезар Лазаров / Stoyinka Lazarova, Lachezar Lazarov*
- 615 – 628 Интернет на нещата (internet of things) в сферата на образованието [Internet of Things in Education] / *Наталия Витанова / Natalia Vitanova*
- 629 – 642 Сравнителен анализ на основните учебни дейности в различните степени на математическото образование [Comparative Analysis of Main Activities in the Different Stages of Mathematic Education] / *Янка Стоименова / Yanka Stoimenova*
- 643 – 655 Стратегията „Учене през целия живот“ в утвърждаване на стандартите за подготовка на морски кадри [Life Long Learning Strategy for Adopting the Education and Training Standards in Maritime Industry] / *Благовест Белев / Blagovest Belev*
- 656 – 667 Образователна подкрепа на деца в резидентна грижа в условията на електронно обучение (Теоретични аспекти) [Educational Support for Children in Residential Care in E-learning Conditions] / *Юлиана Ковачка / Yuliana Kovachka*

- 669 – 678 SWOT Analysis as a Research Method in Pedagogy / *Delyan Penchev*
- 731 – 745 Типология на творческите задачи и мястото им в обучението по математика [Typology of Creative Problems and Their Place in Teaching Mathematics] / *Севдалина Георгиева / Sevdalina Georgieva*
- 746 – 760 Превенция и корекция на девиантно и делинквентно поведение, отразени в изкуството: оценка на анализ по алгоритъм [Prevention and Correction of Deviant and Delinquent Behavior Reflected in Art: Evaluation of an Algorithm Analysis] / *Даниел Полихронов / Daniel Polihronov*
- 761 – 776 Диагностициране на усвоените знания по литература при учениците в IV клас чрез тестова проверка [Diagnosis of the Acquired Literature Knowledge in Students in IVth Grade through a Test Verification] / *Ива Стаменова / Iva Stamenova*
- 777 – 793 Стигма и социални дистанции при зрелостници спрямо хора с психични разстройства [Stigma and Social Distances to People with Mental Disorders, Manifested by Graduate Students] / *Симеон Сепунджиев / Simeon Sapundzhiev*
- 794 – 805 Създаване и история на Виенския педагогиум [Vienna Pedagogium Establishment and History] / *Димка Иванова / Dimka Ivanova*
- 879 – 888 Развитие на когнитивни умения чрез компютърни образователни игри [Development of Cognitive Skills through Computer Educational Games] / *Тодорка Терзиева / Todorka Terzieva*
- 889 – 897 Хаос(ът) (Време е за... педагогика) [(The) Chaos (It's Time for... Pedagogy)] / *Йордан Колев / Jordan Kolev*
- 898 – 911 Study on the Perceptions of Teachers in Mathematics Related to their Pedagogical Knowledge / *Ivaylo Staribratov*
- 912 – 924 Проучване нагласите на студенти – бъдещи учители, относно обучението в електронна среда по музикалнопедагогически дисциплини [A Study of the Attitudes of Students – Teacher Trainees towards Education in Music Pedagogical Disciplines in an Electronic Environment] / *Пенка Марчева / Penka Marcheva*
- 925 – 934 Оценката на качеството на средата за образование и грижа в ранното детство – предизвикателства и перспективи на съвременната практика [Evaluation of the Quality of Educational and Care Environment in Early Childhood – Challenges and Prospects of Current Practice] / *Мария Атанасова-Трифенова / Maria Atanassova-Trifonova*
- 935 – 953 Приемна грижа за деца със специални образователни потребности (поглед на социални работници и студенти педагози) [Foster Care of Children with Special Educational Needs (Opinions of Social

- Workers and Students-Pedagogues)] / *Вяра Цветанова / Vyara Tsvetanova*
- 954 – 959 Inclusive Intelligence / *Aleksandar Krastev*
- 960 – 977 Диагностика на дигитални умения на студенти в контекста на компютърното моделиране [Diagnosing Students' Digital Skills in the Context of Computer Modelling] / *Радослава Топалска / Radoslava Topalska*
- 1019 – 1036 Технологии, които ще променят бъдещето на образованието [Technologies that Change the Future of Education] / *Наталия Витанова / Natalia Vitanova*
- 1037 – 1053 Относно задължителността на предучилищното образование – резултати от едно изследване [On the Compulsory Nature of Preschool Education – Results of a Study] / *Маргарита Колева, Блага Джорова, Ева Жечева / Margarita Koleva, Blaga Dzhorova, Eva Zhecheva*
- 1054 – 1066 Aspects of the Education Policy of Modern European Countries / *Miroslav Terziyski*
- 1255 – 1263 Иновациите във висшето образование и ролята на регионалните университети / *Христо Белоев*
- 1264 – 1278 Дидактически инструментариум на учителите по предприемачество в професионалното образование и обучение [Didactic Tools of Entrepreneurship Teachers in Vocational Education and Training] / *Цветан Давидков, Силвия Цветанска / Tzvetan Davidkov, Silvia Tsvetanska*